

Peterseliestraat, Brugge: Programma van Maatregelen na proefsleuvenonderzoek

Opdrachtgever: Vivendo
Magdalenastraat 20/1, 8200 Brugge

Auteurs: Frederik Roelens, Jari Hinsch Mikkelsen en Caroline Landscheere

Uitvoerder: Raakvlak
Komvest 45
8000 Brugge
T +32 [0]50 44 50 41
E frederik.roelens@brugge

© Raakvlak, december 2020

Niets uit deze uitgave mag vermenigvuldigd en/of openbaar gemaakt worden door middel van druk, fotokopie of welke wijze dan ook zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van Raakvlak.

1. Gemotiveerd advies

De bouwheer, Vivendo cvba plant om het ommuurde domein van het voormalig militair hospitaal, gelegen tussen de Peterseliestraat, Snaggaardstraat, Hemelrijk en Oliebaan, te herbestemmen tot sociaal huisvestingsproject. De oppervlakte van de geplande werken bedraagt 2500m². Om de mogelijke aantasting van het bodemarchief op deze terreinen in te schatten werkt Vivendo samen met Aardewerk, de cel archeologisch onderzoek van Raakvlak. Doel van de opdracht is het waarderen van het terrein aan de hand van een proefsleuvenonderzoek. Dit onderzoek resulteert in een nota. In 2017 zijn een bureau- en landschappelijk bodemonderzoek uitgevoerd.

Op basis van het bureauonderzoek bestaat een archeologische verwachting binnen het projectgebied.

In de bureaustudie zijn verscheidene bronnen zoals de nog aanwezige erfgoedwaarden, de landschapshistoriek, de topografie, de geomorfologie, het bodemgebruik, de vegetatie en de historische ingrepen op het plangebied bekeken. Op basis van al deze data is een impactanalyse opgesteld van de geplande werken op het potentieel archeologisch bodemarchief.

In de omgeving van het plangebied zijn in het verleden veel archeologische sites en waarnemingen gedaan. Er is een duidelijk aandeel van laatmiddeleeuws pottenbakkersmateriaal nabij de Potterierei, maar er is ook sprake van oudere sporen, met name uit de ijzertijd en Romeinse tijd. Voor het terrein geldt aldus een hoge archeologische verwachting.

Voor de eeuwenlange periode vanaf het gebruik van/aanpassingen aan het landschap door de prehistorische mens tot de beschikbare cartografische en archivalische bronnen zijn er geen gegevens voorhanden.

Het plangebied wordt met de aanleg van de tweede omwalling (1297-1299) opgenomen in het stedelijk weefsel van Brugge. De aanpalende straten komen voor in geschreven bronnen vanaf de 14de eeuw. Vanaf de 16de eeuw is de menselijke aanwezigheid op het terrein te achterhalen via archivalische bronnen. Uit deze documenten blijkt dat het plangebied oorspronkelijk centraal doorsneden werd door een wegtracé, de Korte Snaggaardstraat. Naargelang de bron staan er één of meerdere gebouwen op, hoofdzakelijk op de straathoeken Peterseliestraat/Snaggaardstraat en Hemelrijk/Snaggaardstraat. Omstreeks het midden van de 18de eeuw worden de meeste huizen en het wegtracé niet langer afgebeeld.

Vanaf 1868 verwerft de Belgische staat de gronden voor de bouw van een nieuw militair hospitaal. Deze militaire geschiedenis is goed gekend. Het leger verlaat de gebouwen in 2009. Sindsdien is stad Brugge eigenaar.

Louter op basis van de bureaustudie kon niet met zekerheid gesteld worden dat er geen potentieel tot kennisvermeerdering meer aanwezig is op het plangebied. Het uitvoeren van een landschappelijke bodemonderzoek werd geadviseerd om een gefundeerde uitspraak te kunnen doen met betrekking tot de bodemgesteldheid op het plangebied.

Tijdens het landschappelijk bodemonderzoek werden, verspreid over het plangebied en rekening houdend met de geplande bodemingrepen en aanwezige verhardingen, zeven boringen gedaan. Op basis van dit onderzoek is duidelijk dat de bodemgesteldheid op het plangebied nog gedeeltelijk

intact is. Oorspronkelijk was hier een hortisol. Het archeologische niveau bevindt zich op 135 cm onder het maaiveld. Vervolgonderzoek is aangewezen. Op deze locatie werd een proefsleuvenonderzoek in uitgesteld traject geadviseerd.

Het uitgevoerde sleuvenplan geeft een duidelijk beeld van het bodemarchief binnen het projectgebied. In totaal is 129 lopende meter sleuf aangelegd, met een oppervlakte van 258 m². Dat is 10,3 % van de totale oppervlakte van zone waar bouwwerken gepland zijnde 2500m². Dit percentage geeft een voldoende duidelijk beeld van de aanwezigheid en de bewaring van archeologisch erfgoed in het projectgebied.

Op basis van het proefsleuvenonderzoek is duidelijk dat binnen het projectgebied geen archeologisch erfgoed aanwezig is, dat bedreigd wordt door de geplande werken. De bestudeerde bodems worden gekenmerkt door verschillende vormen van antropogene activiteiten. De bodems op het plangebied zijn doorgaans diep bewerkt geweest enerzijds met de bedoeling om te kunnen telen (landbouw of tuinbouw)(sporen 1 tem 6), maar ook door vergraven van de bodem (funderingswerken? Ontginning?)(sporen 7 en 8). De diepe verstoring van de bodem verklaart het ontbreken aan een archeologisch bodemarchief, ondanks de interessante locatie in het centrum van Brugge.

Op basis van het bureau-, landschappelijk bodem- en proefsleuvenonderzoek is voldoende informatie verzameld over het projectgebied. Deze informatie wijst op de quasi-afwezigheid van archeologisch erfgoed ter hoogte van het projectgebied. De impact van de geplande bouwwerken is zeer laag. Vervolgonderzoek met andere onderzoeksmethodes biedt geen kans op kennisvermeerdering en is dus niet wenselijk.

Het archeologisch ensemble wordt bewaard in erkend onroerenderfgoeddepot De Pakhuizen.